C/2026/3937

1.9.2026

RECOMANDAREA CONSILIULUI

din 10 iulie 2026

privind politicile economice, sociale, de ocupare a forței de muncă, structurale și bugetare ale Sloveniei

(C/2026/3937)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (UE) 2024/1263 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024 privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1466/97 al Consiliului ([1]), în special articolul 3 alineatul (3),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

(1) Regulamentul (UE) 2024/1263 precizează obiectivele cadrului de guvernanță economică, care constau în promovarea unor finanțe publice solide și sustenabile, a unei creșteri durabile și favorabile incluziunii și a rezilienței prin intermediul reformelor și al investițiilor, precum și în prevenirea deficitelor excesive. Regulamentul menționat prevede obligația Consiliului și a Comisiei de a asigura o supraveghere multilaterală în contextul semestrului european, în conformitate cu obiectivele și cerințele prevăzute în Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE). Semestrul european presupune, în special, formularea și supravegherea punerii în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări.

(2) La 25 noiembrie 2025, Comisia a adoptat un aviz privind proiectul de plan bugetar pentru 2026 al Sloveniei. La aceeași dată, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă pentru 2026, în care nu a identificat Slovenia ca fiind unul dintre statele membre pentru care va fi necesar un bilanț aprofundat. Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro, o recomandare de recomandare a Consiliului referitoare la capitalul uman în Uniunea Europeană și o propunere de raport comun privind ocuparea forței de muncă pentru 2026, în care se analizează punerea în aplicare a orientărilor pentru politicile de ocupare a forței de muncă și a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale. Consiliul a adoptat Recomandarea privind politica economică a zonei euro ([2]) la 21 aprilie 2026, iar Raportul comun privind ocuparea forței de muncă și Recomandarea referitoare la capitalul uman la 9 martie 2026.

([1]) Regulamentul (UE) 2024/1263 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024 privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1466/97 al Consiliului (JO L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) JO C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

(3) La 29 ianuarie 2025, Comisia a publicat Busola pentru competitivitate, un cadru strategic care urmărește să stimuleze competitivitatea la nivel mondial a Uniunii în următorii cinci ani. În acest document sunt identificate cele trei imperative de transformare în materie de inovare, decarbonizare și competitivitate, precum și securitatea ca piloni esențiali pentru o creștere economică durabilă. De la publicarea sa, Busola pentru competitivitate a stat la baza activității semestrului european, ceea ce asigură faptul că politicile economice ale statelor membre sunt coerente cu obiectivele strategice ale UE, creând o abordare unificată a guvernanței economice care promovează creșterea durabilă, inovarea și reziliența în întreaga Uniune.

(4) În 2026, semestrul european pentru coordonarea politicilor economice continuă să se desfășoare în paralel cu etapa finală a punerii în aplicare a Mecanismului de redresare și reziliență (MRR) ([3]). Planurile de redresare și reziliență (PNRR), împreună cu finanțarea oferită în cadrul politicii de coeziune, au fost esențiale pentru realizarea priorităților de politică ale semestrului european, deoarece planurile trebuiau să abordeze în mod eficace toate provocările sau o parte semnificativă a provocărilor identificate în recomandările relevante specifice fiecărei țări emise în ciclurile recente, iar programele finanțate prin politica europeană de coeziune trebuiau să țină seama de recomandările specifice fiecărei țări. Pe măsură ce MRR se apropie de sfârșitul duratei sale de viață, rămâne esențial să se asigure continuitatea și valorificarea reformelor și a investițiilor sprijinite și puse în aplicare în cadrul MRR, în special a celor care contribuie la abordarea provocărilor identificate în recomandările specifice fiecărei țări.

(5) La 3 iunie 2026, Comisia a publicat raportul de țară din 2026 pentru Slovenia. În acesta, s-au evaluat progresele realizate de Slovenia în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor din 2025 specifice acestei țări și s-a făcut bilanțul implementării PNRR de către Slovenia. Pe baza analizei respective, raportul de țară a identificat cele mai presante provocări cu care se confruntă Slovenia. De asemenea, raportul de țară a evaluat progresele realizate de Slovenia în ceea ce privește punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale și îndeplinirea obiectivelor principale ale Uniunii în materie de ocupare a forței de muncă, de competențe și de reducere a sărăciei și a excluziunii sociale, precum și progresele înregistrate în ceea ce privește atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite.

(6) La 21 ianuarie 2025, Consiliul a adoptat, în urma evaluării Comisiei și la recomandarea acesteia, o recomandare de aprobare a planului bugetar-structural național pe termen mediu al Sloveniei ([4]). Planul vizează perioada cuprinsă între 2025 și 2028 și prezintă o ajustare bugetară repartizată pe patru ani. Consiliul a recomandat următoarele rate maxime de creștere a cheltuielilor nete: 5,6 % în 2025, 4,4 % în 2026, 4,1 % în 2027 și 4,0 % în 2028, ceea ce corespunde ratelor maxime de creștere cumulate calculate prin raportare la anul de bază 2023 de 12,1 % în 2025, 17,0 % în 2026, 21,8 % în 2027 și 26,6 % în 2028.

(7) Războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și repercusiunile acestuia constituie o provocare existențială pentru Uniunea Europeană. Comisia a invitat statele membre să solicite activarea clauzei derogatorii naționale prevăzute în Pactul de stabilitate și de creștere într-un mod coordonat, pentru a sprijini eforturile UE de obținere a unei creșteri rapide și semnificative a cheltuielilor pentru apărare, iar această propunere a fost salutată de Consiliul European reunit la 6 martie 2025. În urma solicitării Sloveniei, Consiliul a adoptat, la 8 iulie 2025, la recomandarea Comisiei, o recomandare care îi permite Sloveniei să se abată de la ratele maxime de creștere recomandate ale cheltuielilor nete ([5]). Perioada în care este activată clauza derogatorie națională (2025-2028) îi permite Sloveniei să acorde din nou prioritate cheltuielilor publice sau să crească veniturile publice, astfel încât cheltuielile de apărare mai mari pe o perioadă mai îndelungată să nu pună în pericol sustenabilitatea finanțelor publice pe termen mediu.

([3]) Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență (JO L 57, 18.2.2021, p. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) Recomandarea Consiliului din 21 ianuarie 2025 de aprobare a planului bugetar-structural național pe termen mediu al Sloveniei (JO C, C/2025/640, 10.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/640/oj).

([5]) Recomandarea Consiliului care permite Sloveniei să se abată de la ratele maxime de creștere a cheltuielilor nete stabilite de Consiliu în temeiul Regulamentului (UE) 2024/1263 (Activarea clauzei derogatorii naționale), JO C, C/2025/3973, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3973/oj).

(8) La 30 aprilie 2026, Slovenia și-a prezentat raportul anual pentru 2026 privind progresele înregistrate ([6]) referitor la respectarea ratelor maxime de creștere recomandate ale cheltuielilor nete și la punerea în aplicare a reformelor și a investițiilor care răspund principalelor provocări identificate în recomandările specifice fiecărei țări din cadrul semestrului european. Raportul anual privind progresele înregistrate reflectă, de asemenea, raportarea bianuală efectuată de Slovenia cu privire la progresele înregistrate în ceea ce privește implementarea planului său de redresare și reziliență în conformitate cu articolul 27 din Regulamentul (UE) 2021/241.

(9) Creșterea PIB real în anul 2025 a fost de 1,1 %, iar inflația IAPC a fost de 2,5 %. În previziunile Comisiei din primăvara anului 2026, se estimează că PIB real va crește cu 1,9 % în 2026 și cu 2,3 % în 2027, iar inflația IAPC va fi de 3,5 % în 2026 și de 2,5 % în 2027.

(10) Pe baza datelor furnizate de Eurostat ([7]), deficitul public al Sloveniei a crescut de la 0,9 % din PIB în 2024 la 2,5 % din PIB în 2025. Creșterea deficitului în 2025 reflectă în principal o creștere permanentă a cheltuielilor curente, un nivel record al investițiilor publice și o încetinire ciclică a veniturilor. Pe baza măsurilor de politică cunoscute la data la care s-au făcut previziunile, previziunile Comisiei din primăvara anului 2026 estimează că deficitul public va fi de 3,3 % din PIB în 2026 și de 3,5 % din PIB în 2027. Creșterea din 2026 reflectă în principal o creștere a cheltuielilor curente determinată de consumul intermediar al administrațiilor publice, de prestațiile sociale și de salariile din sectorul public. Creșterea deficitului în 2027 reflectă în principal expirarea transferurilor UE din granturile MRR, în condițiile unui nivel constant ridicat al investițiilor publice.

(11) La 11 mai 2026, după data-limită a previziunilor Comisiei din primăvara anului 2026, Adunarea Națională a adoptat măsuri suplimentare cu efect de creștere a deficitului în domeniul impozitului pe venitul persoanelor fizice, al contribuțiilor sociale, al impozitelor pe produse și al transferurilor sociale, care sunt estimate de Comisie ca având un cost bugetar total cuprins între 0,5 % și 1,0 % din PIB în 2026. Se preconizează că majoritatea acestor măsuri nu vor fi temporare și că vor crește deficitul în 2026 și ulterior. În plus, guvernul anterior a pregătit o serie de măsuri de economisire, care vizează reducerea deficitului public la un nivel sub 3 % din PIB. Având în vedere incertitudinea legată de dimensiunea și adoptarea lor, în această etapă, nu este luat în considerare impactul acestor măsuri mai recente.

(12) Pe baza estimărilor Comisiei, orientarea bugetară ([8]), care include atât cheltuielile finanțate la nivel național, cât și cheltuielile finanțate de UE, a fost una expansionistă în 2025, de 1,6 % din PIB. Se preconizează că în 2026 aceasta va continua să fie expansionistă, de 1,3 % din PIB, și că în 2027 va fi contracționistă, de 0,7 % din PIB.

(13) Din datele furnizate de Eurostat ([9]) reiese că datoria publică a Sloveniei a scăzut de la 66,4 % din PIB la sfârșitul anului 2024 la 65,7 % din PIB la sfârșitul anului 2025. Scăderea ponderii datoriei în 2025 reflectă în principal o diferență între rata dobânzii și rata de creștere care are un efect de reducere a datoriei. Pe baza măsurilor de politică cunoscute la data la care s-au făcut previziunile, previziunile Comisiei din primăvara anului 2026 estimează că ponderea datoriei în PIB va scădea la 64,9 % până la sfârșitul anului 2026 și va crește la 65,1 % până la sfârșitul anului 2027. Scăderea ponderii datoriei în 2026 reflectă în principal o diferență între rata dobânzii și rata de creștere care are un efect de reducere a datoriei și al unei ajustări stoc-flux de natură să reducă datoria.

([6]) Raportul anual al Sloveniei pentru 2026 privind progresele înregistrate a fost elaborat de guvernul aflat la sfârșit de mandat conform unui scenariu de menținere a politicilor actuale. Rapoartele anuale pentru 2026 privind progresele înregistrate sunt disponibile la adresa: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

([7]) Euroindicatorii Eurostat, 22.4.2026.

([8]) Orientarea bugetară este definită ca o măsură a variației anuale a poziției bugetare subiacente a administrației publice. Scopul său este de a evalua impulsul economic generat de politicile bugetare, atât cele finanțate la nivel național, cât și cele finanțate din bugetul UE. Orientarea bugetară este măsurată ca diferența dintre (i) creșterea potențială pe termen mediu și (ii) variația cheltuielilor primare, fără măsurile discreționare privind veniturile și incluzând cheltuielile finanțate printr-un sprijin nerambursabil (granturi) din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale Uniunii.

([9]) Euroindicatorii Eurostat, 22.4.2026.

(14) Conform datelor Eurostat ([10]), cheltuielile publice totale pentru apărare în Slovenia s-au ridicat la 1,3 % din PIB în 2025, ceea ce corespunde unei creșteri de 0,2 puncte procentuale din PIB în comparație cu anul de referință 2021. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2026, se preconizează că acestea vor fi de 1,6 % din PIB în 2026, ceea ce corespunde unei creșteri de 0,5 puncte procentuale din PIB comparativ cu 2021 ([11]).

(15) Uniunea se confruntă în continuare cu riscuri de întreruperi ale aprovizionării cu energie și de volatilitate ridicată a prețurilor, exacerbate de tensiunile geopolitice care afectează piețele mondiale ale petrolului și gazelor. Experiența dobândită în urma crizei energetice din perioada 2022-2023 a arătat că măsurile ample și nedirecționate implică costuri bugetare mari și sunt ineficiente din punct de vedere social și economic. De la izbucnirea războiului în Orientul Mijlociu în februarie 2026, Slovenia a adoptat măsuri de politică bugetară pentru a atenua impactul prețurilor ridicate la energie asupra gospodăriilor și întreprinderilor ([12]). Printre acestea se numără o reducere nedirecționată a accizelor la motorină, benzină și păcură, care se presupune că va dura până la sfârșitul anului, și o reducere nedirecționată a taxei de mediu pe dioxidul de carbon pentru motorină, benzină și păcură, care urmează să expire în iunie 2026. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2026, costul bugetar al acestor măsuri ar urma să fie de 0,2 % din PIB în 2026. Potrivit estimărilor Comisiei, dacă aceste măsuri vor rămâne în vigoare până la sfârșitul anului 2026, costul lor bugetar va fi de 0,3 % din PIB în 2026.

(16) Pe baza calculelor Comisiei, cheltuielile nete ale Sloveniei au crescut cu 8,8 % în 2025 și cu 13,2 %, cumulat, în 2024 și 2025. Rata de creștere a cheltuielilor nete în 2025 a depășit rata maximă de creștere recomandată, abaterea fiind de 1,4 % din PIB în termeni anuali. Dacă se iau în considerare împreună anii 2024 și 2025, rata cumulată de creștere a cheltuielilor nete depășește rata maximă de creștere recomandată, ceea ce corespunde unei abateri de 0,5 % din PIB în termeni cumulativi. Ținând seama de flexibilitatea în favoarea creșterii cheltuielilor pentru apărare prevăzută de clauza derogatorie națională, dacă se iau în considerare anii 2024 și 2025 împreună, abaterea cumulată a cheltuielilor nete se ridică la puțin peste 0,3 % din PIB.

(17) Pe baza calculelor Comisiei, se preconizează o creștere a cheltuielilor nete ale Sloveniei cu 7,2 % în 2026 și, cumulat, cu 21,3 % în 2024, 2025 și 2026. Creșterea preconizată a cheltuielilor nete în 2026 se situează peste rata maximă de creștere recomandată, ceea ce corespunde unei abateri de 1,2 % din PIB în termeni anuali. Dacă se iau în considerare împreună anii 2024, 2025 și 2026, rata cumulată preconizată de creștere a cheltuielilor nete se situează, de asemenea, peste rata maximă de creștere recomandată, ceea ce corespunde unei abateri de 1,7 % din PIB în termeni cumulativi. Ținând seama de flexibilitatea pentru creșterea cheltuielilor pentru apărare prevăzută de clauza derogatorie națională, dacă se iau în considerare împreună anii 2024, 2025 și 2026, abaterea cumulată preconizată a cheltuielilor nete se ridică la 1,2 % din PIB.

(18) La 3 iunie 2026, Comisia a adoptat un raport în temeiul articolului 126 alineatul (3) din TFUE ([13]). În acest raport a fost analizată situația Sloveniei în ceea ce privește criteriul deficitului, întrucât deficitul său public planificat pentru 2026 depășește valoarea de referință de 3 % din PIB. Raportul a concluzionat că Slovenia nu a respectat criteriul deficitului. În același timp, Consiliul a activat clauza derogatorie națională pentru Slovenia, iar, potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2026, deficitul care depășește valoarea de referință se explică pe deplin prin creșterea cheltuielilor pentru apărare începând din 2021. Cu toate acestea, deși Comisia este de părere că, în această etapă, nu se justifică deschiderea unei proceduri aplicabile deficitelor excesive pentru Slovenia, persistă o incertitudine semnificativă cu privire la perspectivele bugetare pentru 2026 (a se vedea considerentul 12). În absența unor măsuri corective suficiente care să fie luate în mod credibil și în timp util, acest lucru poate duce la deschiderea, în toamnă, a procedurii aplicabile deficitelor excesive pentru Slovenia. Având în vedere acest lucru și după analizarea avizului Comitetului economic și financiar instituit în temeiul articolului 126 alineatul (4) din TFUE, în această etapă, Comisia nu a propus deschiderea unei proceduri aplicabile deficitelor excesive.

([10]) Eurostat, Cheltuielile administrațiilor publice în funcție de clasificarea funcțiunilor guvernamentale (COFOG).

([11]) Definiția NATO pentru cheltuielile de apărare diferă de definiția COFOG pentru apărare. În plus, ar putea exista diferențe din cauza momentului înregistrării cheltuielilor, în special a celor cu echipamentele militare, deoarece raportarea NATO nu urmează normele conturilor naționale privind momentul înregistrării.

([12]) Acest lucru reflectă situația de la data-limită a previziunilor Comisiei din primăvara anului 2026 (4 mai 2026).

([13]) Raport al Comisiei elaborat în conformitate cu articolul 126 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, 3.6.2026, COM(2026) 302 final.

(19) Mixul fiscal al Sloveniei se bazează în mare măsură pe impozitarea veniturilor salariale, care a reprezentat 52 % din totalul veniturilor fiscale în 2023. În contextul îmbătrânirii rapide a populației și al scăderii forței de muncă în vârstă de muncă, dependența puternică a Sloveniei de impozitele pe veniturile salariale prezintă un risc structural, deoarece o sarcină fiscală ridicată asupra costului forței de muncă poate descuraja crearea de locuri de muncă și poate avea un efect negativ asupra ofertei de forță de muncă și a competitivității. În prezent, Slovenia utilizează în mod limitat surse de venituri care denaturează mai puțin concurența; impozitele recurente pe proprietate generează venituri cu mult sub media UE și nu au fost prezentate reforme în acest domeniu. Slovenia nu dispune de un cadru pentru a evalua eficiența economică sau necesitatea recurenței pe scară largă a cheltuielilor fiscale care se ridicau la 5,2 % din PIB în 2023. O revizuire sistematică a acestor cheltuieli și ajustări ale impozitării proprietăților ar extinde baza de impozitare și ar genera o marjă de manevră bugetară suplimentară. Reechilibrarea mixului fiscal către surse mai favorabile creșterii și mai durabile atenuează riscurile structurale și sprijină sustenabilitatea finanțelor publice.

(20) Creșterea eficienței cheltuielilor publice este necesară pentru a răspunde costurilor în creșterea legate de îmbătrânirea populației și pentru a îmbunătăți calitatea finanțelor publice. Deși Slovenia are experiență în elaborarea de analize ale cheltuielilor, acestea nu sunt încă integrate în mod sistematic în procesul bugetar anual. Instituționalizarea analizelor periodice ale cheltuielilor în cele mai mari domenii de cheltuieli, în special protecția socială (17,1 % din PIB), asistența medicală (8 %), afacerile economice (5,7 %) și educația (5,5 %), ar facilita o realocare mai eficace a resurselor și ar spori responsabilitatea. În pofida unei creșteri a transferurilor sociale, rata persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială a crescut pentru al patrulea an consecutiv, reflectând în special o creștere a ratei riscului de sărăcie în rândul populației în vârstă, ceea ce indică faptul că sistemul nu reușește să ajungă la persoanele cele mai vulnerabile. Creșterea eficienței ar putea fi realizată printr-o mai bună direcționare a prestațiilor sociale, prin armonizarea sprijinului familial fragmentat și prin abordarea prestațiilor de concediu medical. Declinul demografic, îmbătrânirea populației și accesul inegal la servicii esențiale de calitate (asistență medicală și educație) accentuează disparitățile teritoriale, afectând în special zonele rurale. În plus, deși investițiile publice rămân ridicate, este necesară îmbunătățirea compoziției și a planificării acestora printr-o consolidarea coordonării dintre autoritățile naționale și locale în vederea asigurării viabilității bugetare și a sprijinirii potențialului de creștere.

(21) În Slovenia, punerea în aplicare a programelor politicii de coeziune, care includ sprijin din Fondul european de dezvoltare regională (FEDR), Fondul pentru o tranziție justă (FTJ), Fondul social european Plus (FSE+) și Fondul de coeziune (FC), se situează peste ritmul mediu la nivelul UE, atât în ceea ce privește selecția proiectelor, cât și plățile. Este importantă menținerea ritmului actual și maximizarea în același timp a impactului investițiilor pe teren. Slovenia ia deja măsuri în cadrul programelor sale din cadrul politicii de coeziune pentru a stimula competitivitatea și creșterea economică. Cu toate acestea, unele domenii pot necesita o consolidare suplimentară a punerii în aplicare, între care cele legate de competențe, cercetare și inovare, adaptarea la schimbările climatice, gestionarea apei și furnizarea de servicii locale. Este esențial să se asigure implementarea rapidă și eficace a noilor investiții identificate de Slovenia în evaluarea sa intermediară a fondurilor politicii de coeziune, în special a investițiilor legate de cele cinci priorități prevăzute în Regulamentul privind evaluarea intermediară ([14]).

(22) Slovenia se confruntă cu o serie de provocări legate de sectorul energetic, de transporturile durabile, de reziliența climatică și de mediu, de mediul de afaceri, de competitivitate și de deficitul de forță de muncă.

(23) Astfel cum se prevede în Busola pentru competitivitate, toate instituțiile UE, cele naționale și cele locale trebuie să depună eforturi majore pentru a elabora norme mai simple și pentru a accelera procedurile administrative. Comisia a stabilit obiective ambițioase în materie de reducere a sarcinii administrative: cu cel puțin 25 % pentru toate întreprinderile și cu cel puțin 35 % pentru IMM. De asemenea, a creat noi instrumente pentru atingerea acestor obiective, inclusiv un test sistematic de rezistență pentru legislația UE și un dialog consolidat cu părțile interesate. Pentru a se ridica la înălțimea acestei ambiții, Slovenia trebuie să ia, la rândul său, măsuri în acest sens. Deși s-au înregistrat unele progrese, se manifestă în continuare necesitatea unei cooperări și a unei coordonări mai strânse între nivelurile național, regional și local. Potrivit unui procent de 66 % din întreprinderile care își desfășoară activitatea în Slovenia, complexitatea procedurilor administrative constituie o constrângere ([15]). Mediul de afaceri din Slovenia este în continuare grevat de provocări structurale, deficitul de forță de muncă și de competențe și sarcinile de reglementare și fiscale acționând drept constrângeri majore asupra investițiilor și a creșterii economice. Procedurile de autorizare rămân deosebit de împovărătoare, termenele pentru autorizațiile de construcție și de mediu sunt lungi, formalitățile juridice trebuie gestionate în persoană și interoperabilitatea registrelor digitale este limitată. În pofida progreselor semnificative înregistrate în ceea ce privește digitalizarea serviciilor publice, Slovenia se află încă sub media UE și persistă unele provocări în ceea ce privește asigurarea abordării centrate pe utilizator, a interoperabilității și a reutilizării datelor la toate nivelurile de guvernare. Persistă, totodată, barierele de reglementare în calea pieței unice, care afectează în special comerțul transfrontalier cu servicii și anumite profesii reglementate, iar progresele în soluționarea acestora sunt în continuare limitate. În acest sens, extinderea domeniului de aplicare, creșterea nivelului de ambiție și a ritmului simplificării în materie de reglementare și al modernizării administrative ar putea contribui la îmbunătățirea calității, la reducerea prețurilor și ar putea sprijini creșterea pe termen lung.

([14]) Regulamentul (UE) 2025/1914 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 septembrie 2025 de modificare a Regulamentelor (UE) 2021/1058 și (UE) 2021/1056 în ceea ce privește măsuri specifice de abordare a provocărilor strategice în contextul evaluării intermediare.

([15]) „Atitudinea întreprinderilor față de corupție în UE”, Raportul Eurobarometru Flash, 2025.

(24) Legăturile dintre sectorul public și cel privat din Slovenia în domeniul cercetării și inovării (C&I) în ceea ce privește publicațiile comune rămân ușor peste media UE, dar țara întâmpină dificultăți în a transforma cercetarea de excelență în produse de succes, domeniu în care ar putea realizate progrese suplimentare prin facilitarea transferului de cunoștințe și prin obținerea de sprijin financiar pentru activitatea de C&D. Deși cheltuielile întreprinderilor în domeniul C&D din Slovenia se situează la nivelul mediei UE, acestea au scăzut timp de trei ani la 1,5 % din PIB, în special în rândul IMM. În plus, cheltuielile publice pentru C&D ale Sloveniei continuă să se situeze sub media UE din 2024 (0,64 % față de 0,72 % din PIB), precum și sub obiectivul național (1,25 %). Capacitățile regionale de inovare sunt consolidate în mod eficace, deși unele regiuni se confruntă în continuare cu investiții mai mici în C&D și cu rezultate mai slabe în materie de productivitate, ceea ce limitează competitivitatea și creșterea bazată pe inovare. Deși sunt în curs de desfășurare unele inițiative pozitive, inclusiv proiecte strategice de finanțare și sprijin direcționat pentru propuneri cu potențial ridicat, implementarea eficace a unor instrumente de investiții alternative, în special pentru start-upuri, este importantă pentru valorificarea deplină a capacității de inovare a Sloveniei și pentru realizarea deplină a potențialului acesteia. Slovenia a depus eforturi pentru a îmbunătăți guvernanța în materie de C&I prin gruparea majorității politicilor de C&I într-un singur minister, prin actualizarea Legii privind activitățile de cercetare, dezvoltare și inovare și prin crearea unor mecanisme de coordonare orizontală pentru a raționaliza inițiativele de politică, care au făcut parte din planul sloven de redresare și reziliență (PNRR). Deși aceste reforme au fost puse în aplicare, impactul lor nu este încă tangibil, iar mecanismele ar putea necesita adăugarea unei componente de monitorizare pentru a urmări progresele înregistrate și posibila consolidare. În plus, nu există încă o abordare mai sistematică a transferului de cunoștințe, ceea ce poate împiedica transformarea rezultatelor cercetării academice de înaltă calitate în produse viabile din punct de vedere comercial.

(25) Întreprinderile slovene se bazează în principal pe finanțarea bancară din cauza pieței de capital mai puțin dezvoltate a țării și a participării limitate a investitorilor instituționali naționali la finanțarea întreprinderilor inovatoare și a start-upurilor. Sectorul capitalului privat și cel al capitalului de risc sunt semnificativ mai puțin mature decât în alte țări din UE, activele ridicându-se la doar 0,04 % și, respectiv, 0,01 % din PIB în 2024, comparativ cu mediile UE de 0,46 % și, respectiv, 0,06 % din PIB. În plus, gospodăriile slovene au tendința de a păstra o mare parte din activele lor financiare în numerar și depozite, mai degrabă decât să investească în instrumente financiare bazate pe piață. Sectorul fondurilor de pensii are un nivel scăzut de active, cu doar 7,1 % din PIB în 2024, al treilea cel mai scăzut nivel din UE. Piața finanțării nebancare din Slovenia trebuie să se extindă și să se diversifice pentru a spori disponibilitatea capitalului de risc și pentru a stimula investițiile inovatoare și competitivitatea pe termen lung. Dezvoltarea finanțării prin capitaluri proprii și a capitalului de risc nu beneficiază de sprijin prin investiții de capital din partea furnizorilor de pensii, care ar putea contribui la o creștere a pensiilor suplimentare și care este important pentru creșterea start-upurilor inovatoare.

(26) Combustibilii fosili, din care o mare parte sunt importați, continuă să reprezinte o parte semnificativă din mixul energetic al Sloveniei (58 %), contribuind astfel la prețuri mai ridicate și mai volatile, lucru care afectează, la rândul său, competitivitatea. În plus, Slovenia a trebuit să se bazeze pe un transfer statistic pentru a-și îndeplini obiectivul național privind energia din surse regenerabile (25 %). În pofida unui anume progres, sunt necesare mai multe eforturi în direcția accelerării introducerii surselor regenerabile de energie în toate sectoarele, inclusiv utilizarea stocării de energie și punerea în aplicare a unor măsuri de eficiență energetică. Deși măsurile de eficiență energetică, în special renovarea clădirilor, au continuat să fie puse în aplicare prin intermediul cadrului național de finanțare și al diferitelor fonduri ale UE, inclusiv MRR, Slovenia trebuie să își intensifice eforturile, în special pentru a atinge obiectivele strategiei de renovare pe termen lung în scopul reducerii a consumului de energie al clădirilor.

(27) Procedurile administrative și de autorizare pentru instalațiile de energie din surse regenerabile la scară de rețea, inclusiv pentru instalațiile eoliene, continuă să constituie un blocaj major pentru sursele regenerabile de energie în Slovenia. Deși s-au înregistrat progrese în ceea ce privește reformarea cadrului de reglementare, procedurile de mediu și cele la nivel municipal pot dura până la câțiva ani. Slovenia nu a înregistrat nicio creștere a capacității de energie eoliană în mai mult de un deceniu, iar implementarea de noi capacități solare fotovoltaice a încetinit semnificativ în 2025 comparativ cu cei trei ani precedenți. Desemnarea unor zone de accelerare pentru instalațiile de energie din surse regenerabile, în care procedurile de autorizare și administrative sunt simplificate și scurtate în mod eficace, ar putea contribui la accelerarea semnificativă a implementării. În plus, consolidarea capacității sub formă de cursuri de formare și resurse suplimentare puse la dispoziția autorităților locale ar putea contribui atât la prelucrarea cererilor, cât și la contracararea opoziției pe plan local. În același timp, regiunile care se află într-un proces de eliminare treptată a cărbunelui se confruntă cu provocări semnificative în materie de tranziție justă sub raportul diversificării economice, al recalificării forței de muncă și al dezvoltării de infrastructuri energetice curate.

(28) Constrângerile de rețea, în special la nivel de distribuție, au început să se atenueze, parțial datorită implementării investițiilor prin MRR. Cu toate acestea, susținerea integrării continue a surselor regenerabile de energie descentralizate, răspunzând în același timp cererii tot mai mari de energie electrică prin electrificare, va necesita o creștere substanțială a investițiilor în rețea, inclusiv în digitalizare.

(29) Rata de utilizare a transportului durabil este în continuare mai mică decât în restul UE, dependența de autoturismele personale rămânând foarte ridicată. Transportul rutier rămâne sursa predominantă de emisii de gaze cu efect de seră, de poluare atmosferică și de consum de energie în sector. Aceste valori sunt peste media UE. Un pas înainte a fost făcut în cadrul sistemului de taxare rutieră bazată pe distanță pentru vehiculele grele. Sunt în curs de realizare multe investiții mari în domeniul feroviar și al electromobilității în cadrul Planului de redresare și reziliență, al Mecanismului pentru interconectarea Europei și al programului politicii de coeziune. Cu toate acestea, există în continuare o nevoie pertinentă de a aborda oferta și adoptarea transportului durabil de călători și de a realiza investiții într-o infrastructură feroviară rezilientă de-a lungul coridoarelor TENT, inclusiv pe tronsoanele transfrontaliere și pregătirea liniilor de cale ferată de mare viteză.

(30) Slovenia este extrem de vulnerabilă și expusă frecvent riscurilor legate de climă, în special inundațiilor, valurilor de căldură, secetelor și incendiilor forestiere, care sunt distribuite inegal între regiuni și au un impact negativ asupra economiei țării și a societății. În pofida riscurilor tot mai mari, Slovenia are în continuare una dintre cele mai scăzute rate de acoperire a asigurărilor împotriva fenomenelor meteorologice și climatice extreme din UE, ceea ce înseamnă că persistă lacune în ceea ce privește protecția financiară și indică necesitatea de a extinde utilizarea și adoptarea mecanismelor de asigurare împotriva schimbărilor climatice. În 2025, Slovenia a adoptat o nouă lege a climei, care a consolidat în mod semnificativ cadrul de guvernanță privind adaptarea la schimbările climatice. De asemenea, Slovenia a adoptat un regulament ([16]) care stabilește norme pentru construcții, utilizarea terenurilor și alte activități în zonele predispuse la inundații și la eroziune. Totuși, acest proces este doar la început, iar punerea în aplicare efectivă a politicilor conexe este încă întârziată la nivel național, regional și local. Punerea în aplicare a măsurilor de protecție împotriva inundațiilor este întârziată, iar soluțiile bazate pe natură nu au fost încă implementate în mod sistematic în toate sectoarele. În pofida eforturilor, persistă, de asemenea, provocări în ceea ce privește modernizarea infrastructurii de apă, refacerea ecosistemelor fragmentate de apă dulce, reducerea poluării apei și abordarea deteriorării stării naturii și a ecosistemelor din Slovenia, ceea ce continuă să slăbească reziliența țării la schimbările climatice și în domeniul apei, precum și reziliența ecosistemelor țării.

(31) Deficitul persistent de forță de muncă și necorelarea competențelor subminează investițiile și competitivitatea în Slovenia. Aproximativ jumătate dintre întreprinderi raportează un deficit de personal, ratele locurilor de muncă vacante depășind media UE. Schimbările demografice, condițiile de muncă, lacunele în materie de competențe și neconcordanțele exacerbează aceste deficite, în special în educație, în sectorul îngrijirii, în TIC, în construcții și în profesiile științifice și tehnice care necesită competențe în domeniile științei, tehnologiei, ingineriei și matematicii (STIM). Slovenia se confruntă cu lacune semnificative în materie de competențe digitale, 63,9 % dintre întreprinderi raportând un deficit de competențe TIC, iar competențele digitale ale adulților sunt sub media UE. Acest lucru afectează în mod negativ digitalizarea întreprinderilor și prezintă un risc pentru dezvoltarea capitalului uman. Prin urmare, sunt necesare stimulente pentru sporirea alfabetizării și a competențelor digitale. În plus, cel mai recent sondaj PISA al OCDE privind competențele elevilor a evidențiat o tendință îngrijorătoare de scădere a nivelurilor competențelor de bază, iar Studiul internațional privind competențele digitale (ICILS) a arătat un nivel scăzut de alfabetizare digitală. Deficitul emergent de competențe verzi va exercita o presiune suplimentară asupra pieței forței de muncă, preconizându-se că locurile de muncă verzi vor reprezenta 40 % din totalul locurilor de muncă vacante. Pentru a acoperi deficitul de forță de muncă, Slovenia se bazează pe lucrători străini, care reprezentau 16 % din forța de muncă a țării, procent care se preconizează că va ajunge la 26 % până în 2030 ([17]). Cu toate acestea, Slovenia se confruntă cu provocări în ceea ce privește atragerea lucrătorilor cu înaltă calificare în comparație cu celelalte state membre ale UE, posibil din cauza unor factori precum nivelul veniturilor, digitalizarea scăzută și incluziunea la locul de muncă ([18]). Procedurile administrative lente pentru migrația forței de muncă, dificultățile în ceea ce privește recunoașterea calificărilor și incluziunea socială rămân un obstacol în calea atragerii, recrutării și păstrării talentelor. În plus, pentru a se adapta la schimbările structurale din societate, va fi esențial să se alinieze în continuare sistemul de învățământ la nevoile pieței forței de muncă, să se utilizeze pe deplin forța de muncă calificată prin furnizarea de instrumente de politică pentru a sprijini tranzițiile de la un loc de muncă la altul, inclusiv pentru lucrătorii în vârstă și cu un nivel scăzut de calificare, și să se consolideze integrarea lucrătorilor migranți pe piața forței de muncă și în societate.

([16]) Decretul privind condițiile și restricțiile pentru intervențiile de amenajare a teritoriului și desfășurarea activităților în zonele amenințate de inundații și de eroziunea asociată exercitată de apele continentale și de mare.

([17]) A se vedea MoLFSAEO, *Analiza razmer na trgu dela in rezultati srednje in dolgoročnih napovedi potreb trga dela do leta 2039*, octombrie 2025.

([18]) A se vedea IMAD, *Quality of Life Report – Development Report* (Raportul privind calitatea vieții – Raport de dezvoltare), 2025.

(32) Deși datele mai recente din ancheta asupra forței de muncă (LFS) sugerează unele progrese între 2022 și 2024, participarea adulților la formare rămâne scăzută, cu mult sub media UE (Ancheta privind educația adulților 2022, SI: 26,5 %, UE: 39,5 %) și, de asemenea, cu mult sub obiectivul național al Sloveniei pentru 2030 care este de 60 %. Este esențial să se extindă învățarea și formarea pe tot parcursul vieții la întreaga populație adultă, inclusiv în rândul grupurilor vulnerabile. Procentul adulților sloveni care dispun cel puțin de competențe digitale de bază a scăzut și mai mult în 2025, ajungând la 46,5 % (față de 60,4 % în UE) și acest lucru încetinește tranziția digitală. Slovenia s-a angajat să elaboreze un plan de acțiune la nivel național privind competențele. Pregătirea acestuia se află însă într-un stadiu incipient, de aceea este încă prematur să se evalueze impactul potențial al planului.

(33) Implicarea sistematică, substanțială și în timp util a autorităților locale și regionale, a partenerilor sociali, a societății civile și a altor părți interesate relevante rămâne esențială pentru a asigura asumarea pe scară largă pentru implementarea cu succes a instrumentelor de finanțare ale Uniunii, precum și în contextul semestrului european.

(34) Ca parte a planului de redresare și reziliență, reforma salarială din sectorul public din Slovenia a intrat în vigoare în ianuarie 2025, ceea ce a însemnat majorarea treptată a salariilor din sectorul public, inclusiv ale profesioniștilor din domeniul sănătății, ale lucrătorilor din sectorul îngrijirii pe termen lung și ale profesorilor. Pe lângă reforma salarială, în octombrie 2025 a fost introdusă o nouă indemnizație de iarnă, iar salariul minim legal a fost majorat cu 16 % în ianuarie 2026. În 2024, Slovenia a introdus, de asemenea, măsuri de îmbunătățire a dotării cu personal și a condițiilor de muncă în sectorul îngrijirilor de sănătate, al îngrijirii pe termen lung și al îngrijirii sociale, cum ar fi burse pentru profesiile din domeniul sănătății și al asistenței sociale, facilitarea recunoașterii calificărilor profesionale pentru profesioniștii străini din sectorul îngrijirilor de sănătate și un program-pilot de stagiu pentru asistenții medicali-îngrijitori (2024-2026), însă unele dintre aceste măsuri nu au fost încă puse în aplicare pe deplin. Cu toate acestea, persistă deficitul de forță de muncă și de competențe, aproximativ 80 % dintre angajatorii din aceste sectoare raportând dificultăți în a găsi lucrători, ceea ce înseamnă că sunt împiedicate atât accesul la serviciile de asistență medicală și de îngrijire pe termen lung, cât și furnizarea eficace a acestora, inclusiv în regiunile depopulate. Slovenia are deja o pondere scăzută a lucrătorilor din domeniul sănătății și al asistenței sociale în totalul ocupării forței de muncă în comparație cu media OCDE (7,8 % față de 10,9 %, potrivit datelor din 2023) și un număr mai mic de asistenți medicali și medici pe locuitor decât media UE ([19]). Condițiile de muncă din sectorul asistenței medicale și al îngrijirii pe termen lung sunt dificile din cauza volumului mare de muncă al personalului actual, inclusiv a programului de lucru mai lung, a muncii în schimburi și a muncii de noapte, care contribuie la o presiune fizică și emoțională mai mare și la concedii medicale mai frecvente ([20]). În lipsa unor măsuri de politică urgente, se preconizează că situația se va înrăutăți din cauza îmbătrânirii populației, a pensionării personalului și a plecării personalului de îngrijire în străinătate sau către alte profesii. Pentru a face față acestor provocări, guvernul a adoptat o Strategie de instituire a unui cadru cuprinzător pentru consolidarea, dezvoltarea și asigurarea sustenabilității pe termen lung a forței de muncă din domeniul asistenței medicale. Profesia de cadru didactic se confruntă, de asemenea, cu un deficit, în mare parte din cauza prestigiului scăzut al profesiei, precum și a sarcinii administrative.

(35) Având în vedere legăturile strânse dintre economiile statelor membre din zona euro și contribuția lor colectivă la funcționarea uniunii economice și monetare, în 2026 Consiliul a recomandat statelor membre din zona euro să ia măsuri, inclusiv prin intermediul planurilor lor de redresare și reziliență, pentru a pune în aplicare Recomandarea din 2026 privind politica economică a zonei euro. În cazul Sloveniei, recomandarea 1 contribuie la punerea în aplicare a primei, a celei de a doua și a celei de a treia recomandări privind zona euro, recomandarea 2 contribuie la punerea în aplicare a celei de a patra recomandări privind zona euro, recomandarea 3 contribuie la punerea în aplicare a celei de a șaptea, a celei de a opta și a celei de a noua recomandări privind zona euro, recomandarea 4 contribuie la punerea în aplicare a celei de a șaptea recomandări privind zona euro, iar recomandarea 5 contribuie la punerea în aplicare a celei de a cincea recomandări privind zona euro.

([19]) Conform definiției recent adoptate de Eurostat a asistenților medicali (în conformitate cu Directiva 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale), cifrele care cuantifică densitatea asistenților medicali sunt semnificativ mai mici decât cifrele pentru al căror calcul se utilizează o definiție mai largă, astfel cum este utilizată, de exemplu, pentru statisticile OCDE privind sănătatea.

([20]) Potrivit Institutului Sloven de Asigurări de Sănătate, pierderea medie de zile lucrătoare per angajat din cauza concediului medical în 2025 a fost de 8,6 zile, iar rata absenteismului a fost de 6,97 %. Raportul final privind promovarea profesiilor din domeniul îngrijirii pe termen lung de către Ministerul Sănătății (2024) arată că, în domeniul îngrijirii pe termen lung, 40 % din personal lucrează mai mult de 41 de ore pe săptămână, iar 10 % din acesta mai mult de 46 de ore pe săptămână.

(36) Având în vedere rolul esențial al capitalului uman în consolidarea competitivității și a autonomiei strategice a Uniunii, în 2026 Consiliul a recomandat statelor membre să ia măsuri urgente pentru a aborda provocările structurale legate de capitalul uman în domeniul competențelor, al educației și al formării, care obstrucționează competitivitatea. Recomandările specifice de țară adresate Sloveniei în 2026 pot contribui la punerea în aplicare a Recomandării Consiliului referitoare la capitalul uman în Uniune.

RECOMANDĂ ca, în 2026 și în 2027, Slovenia să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să ia măsuri pentru a controla cheltuielile publice nete, astfel încât acestea să respecte ratele maxime de creștere recomandate de Consiliu la 21 ianuarie 2025, având în vedere abaterea înregistrată în 2025 și abaterea materială preconizată pentru 2026 de Comisie în raport cu plafonul recomandat al cheltuielilor nete, utilizând în același timp flexibilitatea prevăzută în temeiul clauzei derogatorii naționale activate de Consiliu. Să consolideze în ansamblu cheltuielile pentru apărare și securitate și nivelul de pregătire în aceste domenii, asigurând, în același timp, sustenabilitatea datoriei și eficiența cheltuielilor și adaptând treptat bugetul pentru a susține creșterea structurală a cheltuielilor pentru apărare. Să se asigure că măsurile luate pentru a atenua impactul creșterii prețurilor energiei sunt temporare, orientate către protejarea gospodăriilor vulnerabile sau către satisfacerea nevoilor întreprinderilor mari consumatoare de energie, păstrează stimulentele pentru economisirea energiei și sunt compatibile din punctul de vedere al costului bugetar cu angajamentele asumate în contextul cadrului bugetar al UE. Să reechilibreze veniturile fiscale, orientându-le către surse mai favorabile creșterii și mai sustenabile. Să asigure eficiența cheltuielilor publice, în special prin efectuarea de analize ale cheltuielilor în domeniile cu cheltuielile cele mai mari.

2. Să asigure continuitatea reformelor și a investițiilor implementate în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență. Să mențină ritmul de implementare în cadrul programelor politicii de coeziune, bazându-se, după caz, pe realocări către prioritățile strategice și pe flexibilitățile convenite în contextul evaluării intermediare a cadrului politicii de coeziune.

3. Să simplifice reglementarea, să îmbunătățească instrumentele de reglementare și să reducă sarcina administrativă pentru întreprinderi, inclusiv în anumite servicii și profesii reglementate, precum și să reducă barierele din calea comerțului cu servicii. Să consolideze competitivitatea prin promovarea dinamismului întreprinderilor și prin crearea de întreprinderi cu creștere puternică, îmbunătățind condițiile pentru investițiile de capital, inclusiv pentru investițiile cu capital de risc, pentru investitorii instituționali, precum și pentru investițiile în cercetare, dezvoltare și inovare, ținând seama de disparitățile teritoriale în ceea ce privește C&D și productivitatea. Să accelereze digitalizarea serviciilor publice, inclusiv prin îmbunătățirea interoperabilității și a reutilizării datelor.

4. Să accelereze introducerea surselor regenerabile de energie și a stocării energiei, inclusiv prin raționalizarea și accelerarea procedurilor administrative și de autorizare. Să consolideze infrastructura rețelei de energie electrică la nivel de distribuție și să introducă componentele rețelelor inteligente. În plus, să accelereze punerea în aplicare a măsurilor de eficiență energetică, în special în sectorul construcțiilor. Să promoveze electrificarea și digitalizarea sectorului transporturilor și să concentreze investițiile asupra transportului durabil, în special asupra rețelei feroviare TEN-T și asupra dezvoltării mobilității urbane și a transportului de persoane, ținând seama de disparitățile regionale. Să consolideze în continuare reziliența la schimbările climatice, reziliența ecosistemelor și reziliența în domeniul apei prin punerea în aplicare a unor măsuri direcționate de adaptare la schimbările climatice, de conservare a naturii și de mediu.

5. Să abordeze deficitul de forță de muncă prin intensificarea furnizării și a dobândirii de aptitudini și competențe, inclusiv de competențe de bază în rândul elevilor, prin îmbunătățirea alinierii sistemului de educație cu nevoile pieței forței de muncă. Să accelereze procedurile de acordare a permiselor de muncă și de recunoaștere a calificărilor pentru lucrătorii străini, inclusiv pentru cei cu înaltă calificare. Să stimuleze învățarea pe tot parcursul vieții, perfecționarea și recalificarea adulților, inclusiv în ceea ce privește competențele digitale de bază. Să asigure îmbunătățirea și atractivitatea condițiilor de muncă în afara celor salariale, în special în sectorul îngrijirilor de sănătate, în sectorul social și în cel al îngrijirii pe termen lung, precum și în cel al educației.

Adoptată la Bruxelles, 10 iulie 2026.

Pentru Consiliu

Președintele

S. HARRIS